

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 10.07.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/6398

Saksbehandler:
Susanne Hanssen

Informasjon om beredskap i forbindelse med skader på husdyr og tamrein forårsaket av rovvilt

Dagens rovviltforvaltning har en todelt målsetting. Det skal sikres bærekraftige rovviltbestander, og en fortsatt aktiv og allsidig bruk av utmarksressursene og levende lokalsamfunn. Forvaltningen skal derfor være differensiert, og bruken av ulike tiltak og virkemidler legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder, innenfor prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Miljødirektoratet viser til at det i løpet av beitesesongen for husdyr og i områder med tamreindrift vil kunne oppstå skadesituasjoner hvor husdyr eller tamrein tapes til rovvilt, og vil med dette informere om beredskap i rovviltarbeidet og hvilken bistand Miljødirektoratets feltpersonell i Statens naturoppsyn (SNO) kan tilby kommunene.

Varsling/rapportering om skader og spor etter store rovdyr

SNO har ansvaret for å dokumentere rovviltskader i beitesesongen og kan bistå med utredninger og tiltak for å forhindre skade. For å ha god dekningsgrad og responstid har SNO et kontaktnett av omtrent 180 rovviltkontakter rundt omkring i landet. Dette er personell som er rovviltkontakt ved siden av annen jobb, men som kan respondere raskt på melding om skader eller melding om rovviltobservasjoner. Det vises til at det i henhold til erstatningsreglene er et vilkår for å gi erstatning at ”dyreeier har bidratt til at tap avdekkes så tidlig som mulig. Straks et taps- eller skadetilfelle oppdages, skal det gis melding til SNO v/rovviltkontakt (fylkesmannen eller den Miljøverndepartementet bestemmer for vurdering av årsak)”.

Oversikt over SNOs rovviltkontakter finnes på Miljødirektoratets nettside:

<http://www.naturoppsyn.no/rovviltkontakter/>

Det er avgjørende for SNO å bli kontaktet tidlig ved mistanke om skade eller behov for bistand.

Søknader om skadefelling av rovvilt

Dersom det oppstår en tapssituasjonen på husdyr eller tamrein forårsaket av rovvilt, eller at sannsynligheten for tap er stor, kan det søkes om fellingstillatelse på det skadegjørende rovviltet. Miljødirektoratet viser til at søknader om skadefelling av rovvilt reguleres av forskrift om forvaltning av rovvilt <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>, og etter 1. juni skal søknader

om felling sendes fylkesmannen. Kommunen er ansvarlig for kommunale eller interkommunale fellingslag som gjennomfører eventuelle fellingsforsøk etter fellingstillatelse fra fylkesmannen.

Akutte forebyggende tiltak

Ved akutte tapssituasjoner i beitesesongen kan beitelag/beitebrukere søke om akutte midler. I slike situasjoner skal fylkesmannen kontaktes via sin vakttelefon for rovvilt for avklaring, se oversikt over den enkelte fylkesmanns sin vaktberedskap for rovvilt på www.fylkesmannen.no.

Søknader skal etter avklaring med fylkesmannen sendes via Miljødirektoratets elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Bruk av løs på drevet halsende hund ved skader forårsaket av ulv

Miljødirektoratet viser til Klima og miljødepartementets pressemelding 9. juni hvor det framgår at Miljødirektoratet i forbindelse med alvorlige skadesituasjoner forårsaket av ulv i større grad vil tillate bruk av løs på drevet halsende hunder, samt at bruk av slike hunder primært bør gjennomføres av Statens naturoppsyn.

Miljødirektoratet viser til lov av 29. mai 1981 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 23 (bruk av hund under jakt), hvor det framgår:

"Bruk av løs, på drevet halsende hund er forbudt unntatt for jakt på hare, rødrev og gaupe. For andre arter kan direktoratet gi samtykke for det enkelte område."

Videre i viltloven § 35 (unntak fra regler om jakt og fangst ved felling):

"Ved felling av bjørn, jerv, ulv og gaupe for å forhindre skade på bufe og tamrein og ved felling av vilt i henhold til naturmangfoldloven § 18 tredje ledd, kan direktoratet bestemme at felling kan utføres uten hensyn til reglene i kapittel VI.

Direktoratet kan bestemme at felling som nevnt i første ledd og felling etter naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd kan utføres av andre enn jaktberettigede.

Direktoratet kan delegere myndigheten etter første og andre ledd til fylkesmannen."

Miljødirektoratet viser til at bruk av løs, på drevet halsende hunder til fellingsoppdrag på ulv er forbundet med usikkerhet og risiko for skade på husdyr og vilt. Det er svært få hunder som er trent på ulv til dette formålet i Skandinavia. Det finnes liten erfaring på dyreetiske konsekvenser og effekten av bruk av løse hunder ved felling av ulv.

Klima og miljødepartementets pressemelding 9. juni:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/apner-for-plotthund--ved-skadefelling-av-ulv/id2556294/>

Søknad om løs på drevet halsende hund skal sendes Miljødirektoratet

Selv om det er fylkesmannen i det aktuelle fylke som behandler søknader om skadefelling av ulv etter 1. juni, er det Miljødirektoratet som skal vurdere om det skal gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund. Dersom det oppstår en situasjon hvor SNO ikke har kapasitet til å bistå det kommunale fellingslaget og det er anses aktuelt skal det sendes en søknad til Miljødirektoratet om bruk av løs på drevet halsende hunder.

Miljødirektoratet har vaktberedskap via **vakttelefonen for rovvilt tlf 977 87 000**, og vil kunne besvare eventuelle søknader fortløpende.

Miljødirektoratet viser til at det er viktig at bruken av slike hunder avgrenses til situasjoner der andre tradisjonelle virkemidler har dårlig effekt, der skadepotensialet er stort og når bruken av løse hunder vurderes til å gi god effekt på uttaket. Løse hunder bør ikke brukes der de kan forårsake stor skade på beitedyr og viltlevende dyr.

Miljødirektoratet vil vurdere i hvert enkelt tilfelle bruk av slike hunder i pågående skadefellingsforsøk på ulv, og primært vil ansvaret for gjennomføring tildeles SNO hvor SNO har ansvaret for slike slippforsøk, og hvor forsøket loggføres og forsøket rapporteres for seinere evaluering og for å forbedre kunnskapsgrunnlaget.

Slike slipp vil kunne utføres i situasjoner hvor det foreligger alvorlige skader av ulv på beitedyr, der et flertall beitedyr over tid er drept eller skadet av ulv, og hvor gjennomføring av fellingsforsøk med ordinære virkemidler og med lokale fellingslag som ansvarlig ikke har vært vellykket eller effektive. Videre at SNO har bistått og bidratt med veiledning og sporing i skadeområdet i samarbeid med lokalt fellingslag, og på grunnlag av egne vurderinger og i dialog med lokal fellingsleder vurderer at skadesituasjonen kan begrenses ved bruk av løs, på drevet halsende hund.

Det er en forutsetning for eventuelle slippforsøk med løs på drevet halsende hund at tiltaket er ønsket og godkjent av berørte beitebrukere, samt at dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven foreligger eller kan hastebehandles av kommunen. Ulv kan vandre over lange avstander over kort tid, og i situasjoner hvor det ikke er ferske ulvespor eller tilstrekkelig ny informasjon om hvor den aktuelle ulven er lokalisert vil det ikke være aktuelt å slippe løs på drevet halsende hunder.

Miljødirektoratet anser det som ikke som aktuelt å tillate en stående tillatelse til bruk av løs, på drevet halsende hund ved skadefellingstillatelser gitt til kommuner.

Å felle et enkeltindivid av en av rovvilt på barmark er komplisert og krevende. Bruk av sporhunder kan øke sannsynligheten for å lykkes. Miljødirektoratet viser videre til at SNO kan bistå med rådgivning og sporing da SNO har spesialtrente ekvipasjer som sporer både bjørn og ulv, og vil i tilfeller der fellingslaget ikke har slike ekvipasjer selv kunne bistå med hunder og hundeførere. Miljødirektoratet viser til at Statens naturoppsyn har vaktberedskap i beitesesongen via sitt fellingspersonell og vil bistå de kommunale fellingslag så langt det er kapasitet. Slik kontakt bør opprettes så tidlig som mulig.

Miljødirektoratet anbefaler at kommunalt/interkommunalt fellingslag har løpende kontakt med Statens naturoppsyn for gjensidig informasjon om pågående skadesituasjoner.

Vi viser til nyhetssak om SNO sin beredskap for sommeren:

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2017/Juni-2017/Hoy-beredskap-i-beitesesongen/>

Oppdrag om økt kompetanse til kommunene

Miljødirektoratet viser til at alle fylkesmenn vil få i oppdrag om å bidra til at kommunene arbeider med beredskapen til håndtering av større skadesituasjoner på beitedyr grunnet rovvilt. Dette er særlig viktig med tanke på kommuner som har liten erfaring med rovvilt. Erfaringsutveksling med kommuner som har mye erfaring på området bør fremheves, blant annet hva gjelder beredskap med fellingslag, informasjonsflyt, erfaringer fra vellykkede fellingsforsøk, og beredskap som omfatter mulige tiltak innen småfeholdet for å avgrense pågående skade.

Ny støtteordning til kommuner med ulverevir

Miljødirektoratet viser til pressemelding fra Klima og miljødepartementet 6. juli 2017 om en ny støtteordning for kommuner med ulverevir:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-stotteordning-til-kommuner-med-ulverevir/id2564268/>

I 2017 er det satt av 20 millioner kroner til næringsutvikling, tjenestetilbud og andre tiltak i kommuner i Hedmark, Akershus og Østfold som har ett eller flere ulverevir. Tilskuddsregelverket trådte i kraft 1. juli 2017. Pengene vil bli fordelt likt mellom kommunene som har ulverevir, basert på Rovdatas informasjon om revir i endelig bestandsrapport som presenteres 1. juni hvert år. Variasjoner i antall ulverevir, og fordelingen av disse, avgjør hvor mange kommuner som det enkelte år blir berørt av ulverevir, og vil sammen med de årlige budsjettvedtakene i Stortinget bestemme størrelsen på tilskuddet kommunene vil motta.

Det vil bli åpnet for innsending av søknader i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter tidlig høst 2017; <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Erik Lund
Fung. seksjonsleder

Susanne Hanssen
Seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Sau og Geit	Postboks 104	1431	ÅS
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007, Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	Drammen
Fylkesmannen i Finnmark / Finnmárkku Fylkkamánni	Statens hus	9815	Vadsø
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	Hamar
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	Bergen
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	Molde
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	Bodø
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag / Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	Stavanger
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	Leikanger
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	Trondheim
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms / Romssa Fylkkamánni	Postboks 6105	9291	Tromsø
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	Moss
Sámediggi - Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Norske Reindrifsamers Landsforbund	postboks 508	9255	TROMSØ